

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VII. Mors multis est invisā, quia non paucis improvisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

ca illa arena succurrant, cælitum copias? Cùm B. Cherubinus, ex D. Francisci Familia, piïssimus Asceta ageret animam: [a] occurrerunt ei sexaginta sex millia Animarum, quas ipse suis Concionibus, cælo inseruerat. Non poterat illi deesse auxilium. cui patrocinebantur tot cohortes auxilia-
ria.

CAPUT VII.

Mors multis est invisâ; quia non paucis improvîsa.

INter omnia, quæ mortalibus in hac vita solent evenire mala, nulla sunt quæ vel acrius pungunt, vel gravius affligunt, vel acerbius cruciant, quam quæ repenti, subito, improvîsò contingunt. Si urbs aliqua repenti, & inexpectatò ab hoste invaditur, proli-
quanta est confusio, quæ clades, quæ funera! communi omnium voce mox conclamatur ad arma; *Arma viri, rapite arma viri, hostis habet muros!* Curritur sine ordine per vicus, & compi-
ta,

a Minorum Chronico parte 3.

ta ; non sunt arma ad manum , itaque passim obvii ab hoste contrucidantur : ardent tecta, profanantur delubra , expilantur domus ; urbs tota, militi est præda. Unde tanta illius civitatis calamitas ? Unde incendia, rapinæ, compilationes, strages, cædes ? Quia repente hostis supervenit. E terra , vela demus in mare. Si post diuturnam oceani pacati malaciam, aëris quietem , ventorum institium, repente tetro nubium globo inhorrescat cælum. Si subito undique venti: [a]

*Incubere mari, totumque à sedibus
imis*

Una Eurvsque, Notusque ruunt, creberque procellis

*Africus, & vastosvolvunt ad sidera
fluctus.*

Insequitur clamorque virum, stridorque rudentum:

Franguntur remi, tum propria avertit, & undas,

Dat latus, insequitur camulo, praruptus aqua mons:

En

Et tandem oppressa fluctibus navis, petit ima fundi. Unde illa, & navis & nautarum, & vectorum ruina? Quia repente, & improvisò, illis facta incubuit tempestas. Nihil periculosius peregrino, quàm si ex insidiis, & latebris repente exiliat latro, vel grassator, eumque impetat. Nihil luctuosius ~~hominis~~ opulento; quàm si repente ex summo felicitatis fastigio, velut turbine quodam deijciatur ad extremas calamitates. Unde & ipse Deus; cùm propter enormia, quæ comiserunt flagitia, malis extrema minatur mala, omnia repentina sunt, quæ minatur. Sic enim detonat ore Jeremiæ: [a] *Repente veniet Vastator super vos.* Ore Isaïæ: [b] *Repente veniet in te miseria, quam nescis.* Ore Pauli: [c] *Cùm dixerint pax, tunc repentinus veniet interitus.* Unde rectè Plutarchus: [d] *Subita, & improvisa, facile de statu rationis dejiciunt.* Hæc si vera sint de strage civitatis,

a Jerm. 6. b Isa. 47. c Thes. 5. d De Ira cohib.

tis, de naufragio navis, de jactura bonorum gravissima esse, quia sunt repentina; quid dicam de eo, quod est terribilium omnium terribilissimum, de morte, inquam? si illa sit repentina, quid homini contingere potest funestius? Mortem, tanquam malorum ultimum, omnes vulgò exhorrescunt, licet tardè prævisa, expectata veniat; quid erit, si illud, quod malorum est extremum, veniat non expectatè, sed improvise? Quàm hoc sit formidolosum homini etiam innocentissimo, liquet ex Job, his ejus verbis: [a] *si repentè interroget, quis respondebit ei?* Illa, de qua hic facit mentionem Job, interrogatio: est raptus quidam hominis ante Dei tribunal, judicialis quæstio, & examinatio, inopinata mors. In judicio autem non respondere, tacitam commissi criminis innuit confessionem: Nam si quis in Judicio interrogatus, & postulatus tacet; lis ei æstimatur ut victo, *si ergò repentè interroget, quis respon-*

a Job. 9. 12.

DE MORTE. 55

respondebit ei? Quis est tam innocens
 criminis, tam purus sceleris, tam in-
 teger vitæ, tam vacuus culpâ, tam re-
 motus ab omni suspitione delicti, qui
 ei possit respondere, seque ab obje-
 ctis purgare criminibus? profectò, si
 Deus sic repentè interroget, homo
 obmutescet; si obmutescat, jam se ac-
 cusat; ne dicam, condemnat. Quan-
 do quis morbo corripitur: & mor-
 tem non subitò irruentem, sed pede-
 dentim adrepentem prævidet, eam
 certò expectat: itaque ad eam, eo quo
 par est modo, sese cõponit; cum otio
 & maturè secũ præmeditatur, quem-
 admodum respondeat Judic iinzerro-
 ganti: conscientiam expiat; sacro se
 viatico præmunit, Sacramenta om-
 nia suscipit; iniquè possessa restituit;
 inimicis injurias remittit; testamen-
 tum condit; heroicis heroicarum
 virtutum actus elicit; eleemosynas
 distribuit; & totum se, suaque om-
 nia Deo committit; atque ita paratus,
 securus, munitus, non tantùm mor-
 tem adventantem non formidat; sed
 tare

tardantem invitat. Quamobrem, si Judex illum interroget de commissis criminibus, facile respondebit: Fa-teor, commisi, inquiet, prænitenda, sed eorum me pœnituit; aliena sustu-li, sed & ablata reddidi; intuli injuri-as; sed & contuli eleemosynas: si te graviter offendi, offensum piis ope-ribus te mihi propitiavi. Quapro-pter pœnitentia factorum, respon-dendi ut facultatem, sic præbet & faci-litatem. At verò, si repentiè interroget de Naturæ, & Gratiæ dotibus tam munificè tibi impensis, de beneficiis propè innumeris in te congestis; de tot bonis ad bona opera instinctibus; de occasionibus merendi à te negle-ctis; de socordia in negotio salutis; de ejus præceptis à te violatis, de mo-nitis non auditis: si, inquam; de re-bus plurimis, maximis, difficillimis subitò, nihil minus expectantem in-terroget, Deus immortalis, quì illi respondebis? Claudetur tibi os, filebit lingua, obstupescet mens, trepida-bunt artus; contremiscent membra,

exhorrescet animus, obrigescet spiritus; & tuo silentio, priusquam Judex suâ sententiâ, te condemnabis. Nihil igitur potest homini in hâc vitâ evenire formidabilius, aut tristius; quàm repentè spiritum intercludi; repentè ex hoc mundo abripi in domum æternitatis; repentè cogi ad reddendam rationem villicationis; repentè citari ad tribunal æquissimi Judicis. Tunc repentè mala omnia simul, & semel totâ mole in miserû incumbunt; tunc personare infausta illa Chrysaorii verba: Inducias usq; mane; Quid hoc est? novissima hora est? Necdum conscientia tot contaminatâ flagitiis expiavi; necdum rebus meis disposui; non solvi debita; non restitui iniquè ablata; non condidi testamentum; non sumpsi sacrum viaticum: hinc clamor, ejulatus, desperatio, confusio in familiâ, formido in conscientia, ubique angustia. Ex his fit manifestum; sic nos debere vitam instituere, ut parati simus quovis tempore, mortem oppetere. Sic vitam instituit, quisquis se
pos-

posse quotidie mori cogitat, & quasi quovis die moriturus se præparat.

Nam prævisa minus ledere tela solent.

Et benè Seneca : *Aufert vim presentibus malis, qui futura prospexit.* Refert ad salutem, diem mortis nobis esse ignotum. Reddit rationem D. Gregorius : [a] *Latet ultimus dies, ut observentur omnes dies.*

P R A X I S.

Ut benè obeas ultimum diem ; expende aliquot dies, feriò, & pensivulatè tecum considerando, quid vulgò fieri solet, vel quid tu ipse fecisse te optares, novissimo die & fac modò, quod tunc fieri solet. Tunc voles condere testamentum, fac modò, discutere latebras conscientie, & totius antea vitæ errata in memoriam revocare, ut illa sacerdoti patefacias, fac modò : ignoscere inimicis tuis, deponere odia, oblivisci injuriarum, inire cum adversariis pacem, hæc jam
fanus

Consol. ad Marc. cap. 9. de Dis. Christ.

fanus peragas : tunc singulari pietate
 Christum, ritu viatici suscipies ; jam
 nunc dum accumbes sacrae mensae,
 semper eodem virtutum apparatu il-
 luc accede, eoque desiderio, ac si sta-
 tim à sacro illo epulo esses mortem
 appetiturus. Hæc omnia si modò
 exequeris, dum es incolumis sine æ-
 gritudine ; mors tibi nunquam obve-
 niet improvifa : illam enim expectas,
 dum ad illam ita te præparas ; si ex-
 pectas, nunquam tibi erit inexpectata,
 sed potiùs veniet à te expetita. Ut sis
 igitur in morte securus ; sepone priùs
 omnes, quæ cuivis in morte familia-
 res sunt curas : (a) *Nam serò parantur
 remedia ; cum mortis imminent peri-
 cula.*

 C A P U T VIII

Summi momenti summum momentum.

QUando venit summa dies, & illius
 diei summum momentum ; tunc
 quæ ab eo sequuntur, summa sunt o-
 mnia. Quia post illud temporis pun-
 ctum,

a Gregor. supra.